

Stötvågsbehandling - ESWL

Gäller för: Kirurgkliniken

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
2	Kontraindikationer.....	2
2.1	Absoluta.....	2
2.2	Relativa.....	2
3	Behandling.....	3
3.1	Inför behandling.....	3
3.2	Behandlingsdagen.....	3
3.3	Smärtlindring.....	3
3.4	Efter behandling.....	3
4	Uppföljning.....	4
4.1	Bedömning av behandlingseffekt.....	4

1 Inledning

Stötvågsbehandling är ett lämpligt alternativ vid njurstenar upp till 20 mm samt stenar belägna i de övre 2/3 av uretären förutsatt att patienten har normala övre urinvägar. Behandlingen utförs polikliniskt på kirurgmottagningen vanligtvis på torsdag varje fjärde vecka.

2 Kontraindikationer

2.1 Absoluta

- PK/INR över 1,3. Waran skall vara utsatt och vid behov ersättning med LMWH.
- ASA (bl.a. Trombyl) skall vara utsatta en vecka innan behandling.
 - Klopidogrel och Trombyl på 160 mg är absoluta kontraindikationer för ESWL.
 - Trombyl på 75 mg skall också helst vara utsatt en vecka innan behandlingen men man kan tänka sig undantagsvis behandla med ESWL en patient under pågående medicinering med Trombyl på 75 mg.
- Obehandlad **urinvägsinfektion**.
- Patienten skall **ej vara gravid**.
- Patienten skall inte lida av **obehandlad hypertoni**.
- Patienten skall ej ha en **obehandlad blödningsrubbnig** som medför ökad risk för blödning.
- **Uretärstriktur**/tidigare skada på uretären

2.2 Relativa

- Obesitas (avståndet mellan hudytan och stenen bör inte överstiga 15 cm).
- Anatomiska varianter och malformationer (ektopisk njure, hästskonjure).

3 Behandling

3.1 Inför behandling

- En vecka innan behandlingen lämnar patienten blodstatus, elstatus, s-kalcium-jon, p-urat och standard bikarbonat samt en urinodling. Syftet med urinodling inför ESWL är att patienten sätts in på antibiotikabehandling i god tid.
- Om patient har AK-behandling ska den pausas via AK-mottagningen.
- Patient lämnar urinvägsöversikt och PK-värde på behandlingsdagens morgon.
- Överväg starkt att lägga dubbel-J splint inför planerad ESWL-behandling vid stenbörda > 15 mm (betydligt större risk för stengata).

3.2 Behandlingsdagen

- Kontrollera patientens urinvägsöversikt samt rtg-läkarens definitivutlåtande.
- Kontrollera alla prover och odlingsvar som patient har lämnat inför behandlingen samt en ny urinsticka. Om urinstickan är positiv bör det tas ny urinodling och patienten sättas in på antibiotika. OBS! Kolla PK om patient är waranbehandlad.
- Inför behandlingen får endast dryck intas fr.o.m midnatt och 2 timmar innan den planerade ESWL-tiden total fasta, dvs ingen mat eller dryck.
- När patient anländer sätts PVK och infusion Rehydrex 25mg/ml 1000 ml kopplas, sedan lämnar han/hon u-sticka och blodtrycket kontrolleras.

3.3 Smärtlindring

- 1 gram Paracetamol erhålles i samband med patientens ankomst.
- Vid behov, i samband med pågående behandling administreras långsamt IV 0,25 mg (0,5 ml) Rapifen. Syrgasmätare är kopplad till patienten under hela behandlingen. OBS! Vid tecken till andningsdepression ge Naloxon 0,1-0,2 mg (0,4 mg/ml) IV.

3.4 Efter behandling

- Informera patienten om behandlingen, biverkningar etc. Gå igenom behandlingseffekten samt planeringen.
- Alla patienter bör erhålla recept på Alfuzosin 10 mg, 1x1 i 4 veckor.
- Tänk på analgetika! Skriv recept på Voltaren supp, Alvedon vb.
- Sjukskrivning och eventuellt intyg individuellt.

4 Uppföljning

Kontroll med DT urinvägar och därefter telefontid hos ansvarig läkare efter behandlingen. Vid stor risk för att behöva upprepa behandlingen är det lämpligt att röntgen görs inom 2-3 veckor så att detta hinner bedömas.

4.1 Bedömning av behandlingseffekt

- Fullständig fragmentering ≤ 4 mm sten i njuren. Patienten kan avslutas och vb återremitteras. Man kan överväga urinvägsöversikt efter 6 mån och 1 år för att utesluta stentillväxt innan patienten avslutas.
- Partiell eller ingen fragmentering >4 mm kvarvarande sten. Normalt ny ESWL. Om höga HU (1500) samt om >3 ESWL-behandlingar överväg annan modalitet (endourologi/perkutan teknik).

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare